

Asia: VN/24846/2023

Valtion tutkimus- ja kehittämisrahoituksen käytön monivuotinen suunnitelma

Yleiset kysymykset

Onko suunnitelmassa ja sen linjauksissa tunnistettu olennaiset asiat?

Suunnitelma on toteutuessaan pääpiirteittäin hyvä. Seuraavat asiat mm. ovat oleellisia:

- T&K-rahoituksen tavoitteesta pidetään kiinni. Tavoitetta voisi vielä nostaakin.
- Korkeakoulutuksen molempien dualimallin puolien huomioiminen perustutkimuksen ja soveltavan tutkimuksen osalta
- Tutkimus-yritys-yhteistyön painottaminen kansantaloudellisen vaikuttavuuden nostamiseksi
- Suunnitelmassa tiedostetaan hyvin haasteet T&K-osaajien riittävydestä ja osa rahoituksesta kohdistetaan osaajien kouluttamiseen
- Ammattikorkeakoulujen rooli on otettu melko hyvin huomioon (tavoitteena kohdistaa rahoitusta ammattikorkeakouluille ja edistää ammattikorkeakoulujen ja yritysten välistä T&K-yhteistyötä)

Miten suunnitelma vaikuttaa sektorinne ja/tai organisaationne toimintaan?

Insinöörit ja muut tekniikan alan asiantuntijat ovat keskeisessä roolissa T&K-toiminnan suhteen ja työskentelevät paljon tutkimus- ja kehitystehtävissä, joten suunnitelmalla on merkittävä vaikutus tekniikan aloihin.

Huomiot suunnitelman linjauksiin

Yhteistyö on Suomen T&K-toiminnan vahvuus

Yhteistyö yritysten, korkeakoulujen ja tutkimuslaitosten on tärkeässä roolissa T&K-toiminnan lisäämisessä. Erityisesti ammattikorkeakoulujen ja yritysten välisen yhteistyön mahdollisuudet pitää tunnistaa paremmin ja yhteistyötä lisätä. Ammattikorkeakouluissa tehtävä soveltava tutkimus ja yhteistyö yritysten kanssa johtaa uusien teknologioiden ja kaupallisten innovaatioiden syntymiseen. Ammattikorkeakoulujen haasteet rahoituksen hankkimiseen tulee tunnistaa ja rahoitusinstrumentteja kehittää, niin että ammattikorkeakoulujen osuus T&K-menoista kasvaa.

Hallituksen suunnitelmassa otetaan aiempaa paremmin huomioon ammattikorkeakoulujen rooli. Panostukset ammattikorkeakoulujen rahoitukseen ja yhteistyön lisäämiseen on otettu suunnitelmassa hyvin huomioon.

Yritysten kunnianhimoisen T&K-toiminnan lisääntyminen vauhdittaa talouskasvua

- **Yritysten T&K-investoinnit kasvuun**
- **Uusia yrityksiä T&K-toimintaan**

Suomen tavoite nostaa T&K-menojen osuus BKT:sta neljään prosenttiin on riippuvaista yrityssektorin T&K-toiminnan lisäämisestä. Valtion T&K-rahoituksen lisääminen kannustaa yrityksiä T&K-toimintaan, mutta yritysten on myös lisättävä omia investointejaan T&K-toimintaan. Yrityssectorilla tapahtuvan T&K-toiminnan määrää tulee kasvattaa sekä kannustamalla yrityksiä lisäämään toimintaansa mutta saamalla lisää yrityksiä T&K-toimintaan. Uusien yritysten saaminen mukaan T&K-toimintaan vaatii rahoitusta erityisesti pk-yrityksille. Korkeakoulujen ja yritysten välisellä yhteistyöllä on merkittävä rooli myös siinä, miten uusia yrityksiä saadaan aloittamaan T&K-toimintaa.

Yritysten T&K-toiminnan lisäämisen ohella on erityisen tärkeää tarkastella rahoituksen kohdentumista yrityksille, jotka ovat kyvykkäimpiä innovaatiotoimintaan. Lisäksi rahoituksen tulisi kohdentua yrityksille niin, että ne kannustavat yrityksiä lisäämään myös omia panostuksiaan toimintaan. Rahoituksen tulisi myös kohdentua kannattaviin yrityksiin ja hankkeisiin, jotka ilman rahoitusta voisivat jäädä toteutumatta.

T&K-osaaminen lisääntyy ja T&K-osaajien määrä kasvaa julkisella ja yksityisellä sektorilla tuottavuuskasvun tueksi

- **Uutta tietoa tuottava T&K-toiminta**
- **Tutkijanurat vahvistuvat julkisella ja yksityisellä sektorilla**

Tavoite on ehdottoman tärkeä. Jotta T&K-osaajien määrä erityisesti yksityisellä sektorilla kasvaa, tulee ammattikorkeakoulujen osaaminen asiassa hyödyntää täysimääräisesti. Ammattikorkeakoulujen T&K-toiminta on luontaisesti lähellä yrityksiä, ja osaajien siirtyminen yksityiselle sektorille on siten luontaista. Ammattikorkeakoulujen nykyisen T&K-toiminnan lisäksi niille tulee mahdollistaa pilotti, jossa kokeillaan työelämälähtöisempää tohtorikoulutusta ammattikorkeakouluissa.

Korkeatasoiset tutkimus- ja teknologiainfrastruktuurit lisäävät Suomen houkuttelevuutta

- **Strategisia vahvuusaloja tukevat infrastruktuurit**
- **Suurteholaskennan kapasiteetin päivittäminen**

Suomen kilpailukykyyn parantamiseksi on tärkeää suunnata panostuksia oikein, joten oikeisiin tutkimus- ja teknologiainfrastruktuureihin panostaminen on oleellista. Suomessa täytyy parantaa edelleen valmiuksia erityisesti kestäväen kehityksen ja vihreän siirtymän teknologioiden kehittämiseen.

Kansainvälinen yhteistyö ja kansainvälisen T&K-rahoituksen hyödyntäminen lisääntyvät

- **EU:n T&K-yhteistyö**
- **Muu kansainvälinen T&K-yhteistyö**

Kansainvälisen rahoituksen kohdistuminen Suomeen on hyvä tavoite. Kuitenkin erityisesti pienemmillä yrityksillä ei ole usein mahdollisuuksia itse hakea EU-lähtöistä tai muuta kansainvälistä rahoitusta, joten niiden osalta tarvitaan muita ratkaisuja tai tarkempia tukitoimia rahoituksen hakemiseen.

T&K-toiminnan strategiset valinnat rakentavat Suomen tulevaisuuden menestystä

Linjaus ja tavoite kuulostavat hyviltä, kunhan prosessi ottaa aidosti kaikki keskeiset toimijat huomioon.

Huomiot muihin suunnitelman osioihin:

Mahdolliset huomiot suunnitelman seurantaan (luku 4)

T&K-toiminnan lisääminen ja kohdentuminen mahdollisimman hyvin ja tuottavasti edellyttää tarkkaa seurantaan. Kokonaisuuden seurannan ja arvioimisen lisäksi on tärkeää, että vaikuttavuutta arvioidaan myös eri sektoreiden ja yksittäisten toimijoiden tasolla. Vaikuttavuusarvioita pitää myös hyödyntää jatkuvasti rahoituksen kohdentamisessa. Seurannassa ja vaikuttavuusarvioissa tulee kuitenkin huomioida aikajänne, jolla T&K-panostusten lisäämisen vaikutusten voidaan odottaa näkyvän. Tutkimus- ja kehitystoiminnan kasvattamisen vaikutukset näkyvät aina viiveellä. Suunnitelmassa on huomioitu kattavasti suunnitelman seurantaan liittyvät asiat.

Mahdolliset huomiot TKI-toimintaympäristön kehittämiseen (luku 5)

Toimintaympäristön kehityksen tarpeita on kuvattu hyvin. Koulutuspoliittisista toimista puhuttaessa on kuitenkin jätetty kokonaan pois jatkuva oppiminen. Kaikille jatkuvan oppimisen mahdollistavan yhteiskunnan kehittäminen on ensiarvoisen tärkeää T&K-osaamisen vahvistamisessa, eikä sitä voi jättää huomiotta.

Härkönen Miihkali
Insinööriliitto IL ry